

Egyházunk

XVI. Benedek pápa február 11-én bejelentette, hogy lemond péteri szolgálatáról ► 3. oldal

Múlt-Idő

„Ölel: Pehm Józsi” – Mindszenty József levelei egykori kispaptársához ► 9. oldal

Batthyány-jubileum

Tíz éve avatták boldoggá Batthyány-Strattmann Lászlót ► 14. oldal

Találgatás helyett

Szentatyánk, XVI. Benedek pápa a megválasztása (2005. április 19.) utáni napon a Sixtus-kápolnában a bíborosokkal közösen bemutatott első pápai szentmiséjén többek között a következőket mondta: „Péterhez hasonlóan én is megújítom feltétlen ígéretemet a hűségre”. Az Egyház legfőbb pásztoraként úgy érezte, hogy lelki megerősítést jelent önmaga és világszerte a keresztények számára ezen Istennek tett ígéret megújítása. Pápai szolgálata mintegy nyolc éve alatt legfőbb feladatának azt tekintette, hogy megmutassa nekünk hitünk alapját, Jézus Krisztust és megerősítse bennünk a hitet. Ezt a célt szolgálta és szolgálja az általa meghirdetett és megkezdett Hit Éve.

A Szentatya a közelmúltban testi erejének megfogyatkozása miatt lemondott pápai tisztségéről, hogy cselekedetével új utat nyisson az Egyház számára. Hogy e lemondás és annak következtében az új pápa milyen jót hoz az Egyház és a világ számára, ezt bízunk a Jóisten gondviselésére!

Az új pápa személyére vonatkozó találgatások helyett inkább imádkozzunk a leendő Szentatyáért! Fohászkodjunk azért, hogy olyan főpásztor kerüljön Egyházunk élére, aki életszentsége miatt kedves lesz Isten előtt. Adja Isten, hogy aki Szent Péter következő utóda lesz, legyen a hit és a kegyelmi közösség egységének látható alapja. Vezessen mindannyiunkat Isten rendeléséből az örök élet felé szavával és életpéldájával egyaránt! Adjon Isten az új pápa számára ehhez bölcsességet!

[Horváth István Sándor]

Tíz éve a boldogok sorában a Szegények Orvosa

Boldog II. János Pál pápa – 2003. március 23-án – tíz évvel ezelőtt a boldogok sorába iktatta a Szegények Orvosát. Boldog Batthyány-Strattmann László példakép és üzenete van, példája nemcsak vonzó, hanem nagyon is aktuális napjainkban.

Kikhez szól, és mit üzen? Elsősorban bátorítani akarja azokat a gyerekeket, akik szétesett családban élnek és nőnek fel. Ez volt az ő sorsa is. Eléggé kanyargós úton járt fiatal korában, míg meg nem találta hivatását, ezért tud utat mutatni a fiataloknak, akik tévelyegnek és a fiatal Batthyány Lászlóhoz hasonlóan keresik élethivatásukat. De üzen azoknak a felnőtteknek is, akik szeretnék mindennapi munkájukat Krisztus követőjeként élni. Elsősorban példát mutat a családapáknak és a férjeknek, akik szeretnének feleségükkel Istentől rendelt, bensőséges, síríg tartó csa-

ládi életet élni, gyermekeiknek meleg családi otthont kialakítani és őket igaz hívőként felnevelni. Öregedő társadalmunkban, amelyben egyre több a beteg, reményt ad a szenvedőknek, akik különböző betegségek keresztjét hordozzák. Jel lehet azoknak a világiaknak, akik a pásztor nélküli közösségekben szeretnének feladatot vállalni az Egyházban. Boldog Batthyány-Strattmann László szerezetre szólítja fel a gazdagokat, hogy javaikat embertársaik javára kamatoztassák.

A Szentatya magyarul így foglalta össze: „Boldog Batthyány-Strattmann László sohase helyezte a földi gazdagságot a valódi, égi gazdagság elé. A családi életben bemutatott életpéldája és a nagylelkű, keresztény szolidaritása legyen bátorítás mindannyiunknak arra, hogy az evangéliumot hűségesen kövessük!”

[Dr. Gyürki László]

Boldog Batthyány-Strattmann László családja körében

LITURGIA

Az imaórák liturgiája

A nap megszentelése

A zsolozsma imádkozásának célja a nap megszentelése. Mit takar ez a kifejezés: megszentelni? Valahányszor, amikor imádkozunk, nem hétköznapi, profán dolgot teszünk, hanem egyenesen a Szent Istenhez szólunk. Az imádság kilépés a mindennapokból, az emberi kapcsolatokból. Egy egészen különleges dolog. Ha ábrázolni kellene, azt mondhatnánk, míg minden földi tevékenységünk, beszédünk vízszintes síkban van, addig az imádság az egyedüli, ami függőleges. Amikor tehát imádkozunk, a Szent Istenhez szólunk. Azzal pedig, hogy a Szent Istenhez szólunk, szent dolgot teszünk és valamiképpen részesedünk ebben a szentségben, megszentelődünk, illetve megszenteljük környezetünket, időnket. Azzal, hogy a nap különböző időpontjaiban imádkozunk, a napot is megszenteljük.

A zsolozsma történetében már többször utaltunk a nap különböző imaóráira, melyek a nap megszentelését szolgálják. A II. Vatikáni Zsinat liturgikus reformja hét imaórát nevezett meg: Olvasmányos imaóra, Reggeli dicséret, Délelőtti imaóra, Déli imaóra, Délutáni imaóra (e három együttes neve: Napközi imaóra), Esti dicséret és Befejező imaóra. A következőkben ezeknek az imaóráknak a jelentőségét vizsgáljuk meg napunk megszentelésében.

Az egyes imaórák tárgyalása előtt megemlítjük, hogy a zsolozsmának van egy sajátos bevezetője is, az ún. Imádságra hívás. Ez a napi zsolozsma legelején van, tehát vagy a Reggeli dicséret vagy az Olvasmányos imaóra elé kerül aszerint, hogy melyik imaórával kezd az imádkozó a napot. Az Imádságra hívás magában foglalja a „*Nyisd meg, Uram, ajkamat, hogy dicséretedet hirdesse szavam!*” verset és a 94. zsoltárt, amely naponta hívogatja a keresztényeket, énekeljék együtt Isten dicséretét s hallgassák meg szavát; végezetül pedig arra biztatja őket, hogy várják „*az Úr nyugalmát*” (vö. Zsid 3,7-4,16.). E rövid bevezető imádság után kezdődik az első imaóra. [Ipacs Bence]

PÉLDAKÉPEK

Szent Patrik

Szent Patrik az írek egyik legkedveltebb szentje, hiszen ő volt az, aki elvezette őket a krisztusi hitre. Nem volt ír származású, de küldetése az írek közé rendelte, és csodálatos eredményeket ért el a hit továbbadásában.

Gazdag család gyermekeként látta meg a napvilágot, ahol a férfi családtagok több generáción keresztül egyházi szolgálatot láttak el Britannia területén. Egy alkalommal, amikor családja nyári szálláshelyére utazott, elrabolták. Így 16 évesen rabszolgaságba került, ahol elgondolkodott addig életéről és elkövetett bűneiről. Szigorú bűnbánatot tartott és nagy hittel, szívből imádkozott, hogy sikerüljön megszabadulnia fogságából, ahol a rideg éghajlaton télen-nyáron a szabadban kellett legeltetnie a juhokat.

Hat év után az egyik éjszaka hangot hallott, amely azt mondta neki, hogy elkészült a hajó, amelyen elmenekülhet az írek földjéről. Ekkor megszökött, és valóban talált egy indulásra kész hajót a kikötőben. A hajóra csak nagy nehézségek árán vették fel és vitték magukkal Galliába, ahonnan pár hónap múlva hazatérhetett. Érezte, hogy az Úristen a papi szolgálatra hívja, ezért elvégezte a szükséges tanulmányokat, majd pappá szentelték.

Ezután egy éjszaka ismét hangot hallott, amelyben az írek hívták vissza, hogy menjen és tanítsa őket a Szentírás ismeretére és a hitre. El is indult volna, de előljárói nem engedték, csak akkor, amikor Celesztin pápa egy püspököt akart az írek földjére küldeni. Úgy gondolták, hogy ő lesz a legalkalmasabb, hiszen ismeri a nyelvet, a nép mentalitását és szokásait. Elkezdte csodálatos hittérítő szolgálatát. Nem göggel, fölényesen vagy kioktatóan ment a nép közé, hanem szívvel, szeretettel, megértéssel és krisztusi lélekkel. Ezek voltak az ő segítői missziós szolgálatában. Ismerve a rábíztak életét, mindennapjait, jól tudta, hogy mit hogyan ismertessen meg velük, vagy éppen hogyan fogadtassa el szigorú rendelkezéseit. Szigorú volt önmagához és a hívek közösségéhez egyaránt, amely szigorúság megmutatkozott az ír egyházban hosszú évszázadokkal később is. Keménysége ellenére mégis szerették, mert hiteles ember volt, érezték rajta az életszentséget, a mélységes hitet és a vallássságot.

A Hit Évében imádkozunk azért, hogy ma is ajándékozza meg a Jóisten ilyen kiváló lelkipásztorokkal az Anyaszentegyházat, akik a hitben, a reményben és a szeretetben élen járnak, szolgálni akarják a rájuk bízottakat és jó példát adnak minden embernek a hitvalló keresztény életre.

[Déri Péter]

„Jól van te hűséges, derék szolgálta”

XVI. Benedek pápa lemondott péteri szolgálatáról

2013. február 11-én délelőtt, a szentéavatási ügyek miatt összehívott bíborosi konzisztórium előtt XVI. Benedek pápa bejelentette, hogy lemond szolgálatáról és hogy a péteri széket február 28-án 20 órától üresnek nyilvánítja. Beszédében a Szentatya kifejtette: „erőnlétem – előrehaladott korom miatt – már nem alkalmas arra, hogy megfelelő módon gyakoroljam a péteri szolgálatot”.

A Katolikus Egyház kétezer éves történelme során kevésszer fordult elő, hogy egy pápa lemondjon, éppen ezért valószínűleg mindenkit váratlanul ért XVI. Benedek bejelentése. Természetes módon leginkább az okát szeretnénk tudni annak, ami őt erre a lépésre vezette. A leghelyesebben akkor teszünk, ha nem titkok vagy összeesküvés elméletek után futunk, hanem elhiszük, amit a Szentatya mond, vagyis hogy a test és a lélek ereje *„az utóbbi hónapokban olyan mértékben csökkent benem, hogy el kell ismernem: képtelen vagyok jól megfelelni a rám bízott szolgálatnak”*.

A Szentatya döntése alázatról tanús-

kodik, hiszen tudja azt, hogy mire képes, s azt is, hogy mit várnak el tőle. Amikor pedig úgy látta, hogy nem tud a hivatalával járó kívánalmaknak megfelelni, csak az Egyházra tekint, azokra, akiknek szükségük van a péteri vezetésre, s nem a saját személyével, presztízsével vagy dicsőségével törődik. Ezért különleges módon is szép, amikor a szolgálata során kapott segítséget megköszöni, s bocsánatot kér elkövetett hibáiért.

Mind II. János Pál, mind pedig XVI. Benedek a tettek és a szavak nagy tanítói voltak. II. János Pál életének utolsó szakaszában rendkívüli erővel tett tanúságot arról, hogy hogyan kell a be-

tegség és a szenvedés keresztjét az utolsó pillanattig kitartva hordozni. XVI. Benedek pedig most abban ad példát nekünk, hogy életünkben sokszor fontos, felelősségteljes és radikális döntéseket kell meghozni, és a Gondviselésbe vetett bizalommal, s kellő bátorsággal kell ezeket vállalni. A két nagy pápa két különböző útja éppen azt mutatja meg, hogy minden élet, minden helyzet más és más, s így a hasonló élethelyzet néha teljesen más döntést kíván.

XVI. Benedek pápa, a nagy tanító, pápasága közel nyolc évében három enciklikát adott ki, 25 nemzetközi és 16 itáliai utazást tett, valamint két új egyháztanítóval gazdagította az Egyházat. Nagy gonddal ügyelt a liturgiára és a II. Vatikáni Zsinat tanításának helyes értelmezésére. Tisztelettel teljes párbeszédre törekedett a világ más vallásaival, s ennek fényében tette jogilag is lehetővé, hogy az anglikán felekezetű hívők csoportosan és saját hagyományait megőrizve térhessenek vissza a Katolikus Egyházba. Sok embert próbáló feladattal is szembesült, amikor a szexuális visszaélések, a kiszárolgatott bizalmas dokumentumok vagy éppen komornyikja árulásával kellett megküzdenie. S mindemellett még arra is szánt időt, hogy három kötetes Jézus-sorozattal tanítsa az Egyház tagjait.

XVI. Benedek pápa bölcsességéért és szolgálatáért hálával tartozunk a Mindenhatónak, kérve, hogy az Isten Szent Egyházáért felajánlott imádságából, amire márciustól különleges módon is szentelni kívánja életét, mindannyian továbbra is részesülhessünk.

[Kürnyek Róbert]

„Harmadnapon föltámadt a halottak közül”

Biztosan láttunk már – talán éppen az elmúlt napokban – olyan zord időjárást, amikor viharossá fokozódik a szél és erősen belekap még a vastagabb fákba is. Tépí, tekeri, jobbra-balra ingatja őket. Mivel válaszol a fa a viharra? A gyökerével. Nem hagyja magát. Minél mélyebben vannak a gyökerei, annál erősebb. Szinte kikezdehetetlen.

Korunk jellemzőjévé vált sajnos a közömbösség és a cinizmus is. Egyikünk élete sem mentes viharoktól. Sajnos gyakori az a tapasztalat, hogy kereszténységünket több irányból is viharos szelek támadják. Mivel válaszol a keresztény ember ezekre a viharokra? Hát, a gyökerével! A hit gyökerével! És most jön a legfontosabb kérdés: mi, pontosabban ki a mi gyökerünk? Egy jó válasz létezik: a feltámadt Krisztus, aki megmutatta, hogy nem a halálé az utolsó szó.

Mit üzen Krisztus feltámadása? A fák levelei ősszel lehullnak, elszáradnak és elenyésznek. Majd jön a tavasz és ugyanaz a fa virágba borul, megjelennek az új levelek. Új és másik pompát kap a természet. De itt van vége a hasonlatnak. Az ember meghal, teste elenyészik. Vajon csak ennyi lenne? Nem. Krisztus feltámadása számunkra is meghozta a feltámadás reményét. Halhatatlan lelkünk a megdicsőült és feltámadt test új pompáját kapja majd az Istentől. Olyan tavaszi virágzás ez, amely gyönyörűbb mindennél és örök-ké tart. Mert a mi Istenünk az élet Istene, forrása az egész létezésnek. Jézus mondja: *„Én vagyok a feltámadás és az élet. Aki bennem hisz, még ha meghalt is, élni fog.”* (Jn 11,25) Kell-e ennél szebb ígéret?

A feltámadt Krisztussal találkozott tanítványok belátták, hogy a próféták

jövendölései és Jézus saját szavai nem mesebeszéddek voltak, hanem olyan ígéretetek, amelyek valóra váltak. De Jézus feltámadása nem a nagypénteki fájdalom lecserélése. Ő szenvedésének fájdalmait húsvéti örömmé változtatta át úgy, hogy sebeit megtartotta. Mi nagyon sokszor szeretnénk fájdalmainkat lecserélni. Sokat imádkozunk is azért, hogy a saját nagypéntekjeinket Isten cserélje ki végre húsvéti boldogsággá. Ennek az az oka, hogy nem szeretünk szenvedni, még én sem, aki ezt írom. Ő azonban nem cserét hajt végre, hanem miután alászállt a mi személyes poklainkba, ahol bennünk a bűn és a fájdalom pokla van, átváltoztatja azokat.

Ha beengedjük életünkbe minden nap, ha benne ver gyökeret a létezésünk, akkor a mi sebeink is húsvéti fényben fognak fényleni. Más módon fogjuk akkor viselni sebeinket. Azok többé már nem felejteni való kellemet-

len emlékek lesznek, hanem olyan lyukak az életünkön, melyeket a kegyelem résként ütött rajtunk, hogy a szenvedő és feltámadt Krisztus át tudja sugározni a fényét. Ehhez azonban a mi közreműködésünk is kell. Fogadjuk be szabadon Isten Fiát, aki nem félt szenvedni, meghalni, mindezt a saját poklainkért, hiszen ő bűn nélküli. Feltámadásának dicsőségébe mindannyiunkat meghívott.

A tanítványok húsvétkor üres sírt találtak. A kő el volt mozdítva. Jézusnak hatalmában áll, hogy saját életünk lezárt sírkamráit, vagyis saját sötétségeinket is feltörje. És hatalmában áll az is, hogy a halálunk pillanatában lecsukódott szemeinket majd felnyissa, hogy megpillanthassuk az örök dicsőséget és személyes feltámadásunkat is. Ne feledjük: mi nem csupán a keresztre feszített Jézust, hanem az üres sír okát is imádjuk!

[Kalmár Petra]

Úgy tekintek erre a keresztre, mint a hitem próbájára

A Hit Évében két új rovat indult a Martinusban. Az egyikben a hitvallásról olvashatnak, a másikban pedig egy-egy hívő tesz tanúságot arról, hogyan segítheti az ember életét, mindennapjait a hit.

Szakonyi Judit Boglárka vagyok. 1996-ban Szombathelyen születtem harmadik gyermekként a családban. A gimnáziumban a 10. osztályba járok. Kedvenc tantárgyam a biológia. Két éve tartó betegségem ellenére igyekszem egy átlagos gimnazista mindennapjait élni. Osztálytársaimnak valószínűleg nem könnyű látni gyengeségemet, tudom, hogy együtt éreznek velem. Bármit kérek, szívesen segítenek. Szabadidőmben szeretek olvasni és zenét hallgatni.

Kisgyermekként nem igazán értettem a hit lényegét, de a családommal buzgón mentem vásár- és ünnepnapokon a templomba. Először csak a templomban található képekről, az oltárról és az imakönyvben összegyűjtött szentképekről faggattam szüleimet, aztán érdeklődve hallgattam az imákat és az énekeket is. Egyáltalán nem unatkoztam, szerencsére. Idővel egyre inkább be tudtam kapcsolódni a szentmise menetébe, ami örömmel töltött el.

Már kiskoromban is éreztem, hogy az imádság szintén fontos a mindennapjainkban, mert az esti mese után együtt mondtuk el anyukámékkal az imát. Arra nem is emlékszem, mikor tanultam meg az első imádságot. Persze akkoriban még mondókaként szavaltam az imákat, aztán később megértettem, hogy többről van szó. Ma már bátran fordulok saját imával is Istenhez. Tudom, hogy az ima nem állhat mindig csak a kéréseimből, hanem hála és köszönetet is kell mondani az Úrnak. A legkisebb örömért is. Teszem ezt Jézus példájára, aki hála adt azért a kevésért, amivel rendelkezett.

Ugyanakkor be kell vallanom, hogy néha rajtam is erőt vesz a borulátás és az elégedetlenkedés. Az is megesett már velem, hogy számon kérően for-

dultam Istenhez: miért ilyen sorsot szánt nekem, miért pont nekem? Ilyenkor azonban mindig megnyugtat az a gondolat, hogy a nehéz helyzetekben is jelen van Isten. Szeretetével ő segít elviselni az elém tóduló megpróbáltatásokat. A mindennapos szenvedéseimet Jézus kínszenvedéseinek története is segít átvészelni. Rájöttem, hogy Isten nem véletlenül választott ki a szenvedés elviselésére, a keresztemnek célja van. Úgy tekintek erre a keresztre, mint a hitem próbájára: képes vagyok-e a bajban is kitartani Isten mellett?

Úgy gondolom, hogy a hitemnek köszönhetem azt a kitartást és türelmet is, amivel Isten megajándékozott, és ami nap mint nap új erőt ad a folytatáshoz. Erőt ad a családomban uralkodó szeretet és az is, hogy szeretteim mindenben mellettem állnak. A legtöbbet pedig abból merítettem, hogy a betegségem ellenére az ő hitük sem rendült meg. Imák százaival kérik értem Istent és a Szűzanya közbenjárását, hogy minél előbb meggyógyulhassak.

Az igazságot kereső fiataloknak azt üzenem, hogy az igazságot csak a hitben és a hit által találhatják meg. Kizárólag a hit tud megerősíteni abban, hogy a Földön tett jócselekedeteink nem hiábavalóak. Jézus élete is ezt igazolja: segített a szegényeken, a bajba jutottakon és a rászorulókon.

[Szakonyi Judit Boglárka]

• • •

Judit a tavalyi tanévben hihetetlen lelki erővel tett tanúbizonyságot. Nap mint nap erős fájdalmait leküzdve, holtápadtan és fázósan reszketve ülte végig az órákat, s megpróbálta végigdolgozni a 45 percet. A házi feladata mindig készen volt, pedig délelőtt az

Osztálytársai is tisztelik Judit kitartását:

„Nagyon tisztellem benne ezt a kitartást, és az erejét, amivel újra és újra talpra áll. Teljes szívemből remélem, hogy egyszer végre sikerül legyőznie a betegséget.”

• • •

„Betegsége és a sok hiányzás hátráltatja a beilleszkedésben, közös programokon is ritkán tud részt venni, de küzd. Biztos vagyok benne, hogy rengeteget tanulhatunk tőle: kitartást, alázatot, céltudatosságot.”

iskolában annyira kifáradt, hogy hazakerve ebéd után rögtön le kellett feküdnie. Nagyon nehezen tudott menni, fájdalmat okozott számára minden lépés.

Soha nem várt el a társaitól, tanáraitól kiváltságokat. Azt kérte, mindenki kezelje átlagos tanulóként. A küzdelmes napok ellenére sosem akart mártír lenni, nem szerette, ha sajnálták. Fájdalomcsillapítót nem szedett, csendesen küzdött. Ha nem voltak nagy fájdalmak, mosolygott, viccelődött. Örök optimista maradt. Az osztály elfogadta, de óvatosan, kicsit távolságtartóan bántak vele. Judit ezt a helyzetet is elviselte, hálás volt, hogy iskolába járhatott.

Az idei tanévben már könnyebben megy, fizikai állapota javult. Az osztályközösségben megtalálta a helyét, minden munkából kiveszi a részét, segítőkész és önzetlen. Én biztosan tudom, hogy nem hagyja el magát, továbbra is küzdeni fog, mert hisz a csodákban, s tudja, hogy egyszer majd ugyanaz a vidám, egészségtől kicsattanó leány lesz, akiről én is csak az öt régebben tanító kollégáimtól hallottam – mondta el Judit osztályfőnöke.

Balázsáldás Sárváron

▲ Az ünnepi szentmisét Orbán István kanonok, esperesplébános mutatta be. A másodikosok olvasták fel a könyörgéseket, majd áldásban részesültek, hogy mentesüljenek a betegségekől és a torokbántalmaktól. [Dr. Szalainé Horváth Judit]

▼ A zalaegerszegi Mindszenty iskolában 53 végzős gimnazista ruhájára tűzték fel a szalagot február 8-án. Az osztályfőnökök Isten- és hazaszeretetre, sorsközösség vállalására és keresztény életre buzdították a végzősöket. [Illés Csaba]

Szalagavató ünnepség Zalaegerszegen

Dicsőítő est fiataloknak Szombathelyen

▲ A Loretto közösség szervezésében és zenei szolgálata mellett közel 50 fiatal gyűlt össze február 14-én, hogy dicsőítő dalokkal magasztalja Istent. Hallhatták Kriston Attila labdarúgó tanúságtételét és rövid tanítást is. [Tömő János]

▼ Verssel és énekkel kezdődött, majd jelmezbemutatóval folytatódott a farsangi mulatság február 9-én. A gyerekek álcot készítettek, rajzoltak, szalmabáb égetéssel üzték el a telet, végül pedig közösen táncoltak. [Ács László]

Hagyárosböröndi gyerekek farsangja

Fatimai engesztelés Celldömölkön

Molnár János újmisési atya prédikációjában a bűnbánat fontosságára irányította figyelmünket. Engeszteljünk a magunk és mások bűnei miatt, hiszen mindannyian rászorulunk Isten irgalmára. [Szakos Istvánné]

Elindult a stációs templomjárás

A nagyböjtben minden szerdán és pénteken stációs szentmisére várják a híveket Szombathely más-más templomába. Február 15-én a Ferences templomban mutatott be szentmisét a főpásztor. [Csuti-Mátyás Zsófia]

Békefi Antal-népdalverseny a Brenner iskolában

A népzene kutató és népzene gyűjtő emlékére rendezett énekverseny célja a népi hagyományörzés. 7 óvoda és 6 iskola vett részt a versenyben. Az eredményeket február 11-én hirdették ki. [Virágné Geisler Éva]

Programajánló

március 16. (szombat) 24 órás szentségimádás (Szombathely, Annunciáta nővérek kápolnája) • **március 20. (szerda)** 6.30 óra Stációs szentmise (Szombathely, Szent István király templom – Szentkirály) • **március 21. (csütörtök)** 18 óra Mindszenty engesztelő imanap (Csehimindszent, Mindenszentek-templom) • **március 21–23. (csütörtök–szombat)** Nagyböjti lelki gyakorlat (Körmend, Árpád-házi Szent Erzsébet-templom) • **március 22. (péntek)** 6.30 óra Stációs szentmise (Szombathely, Szent Kvirin-templom – Szalézi) • **március 23. (szombat)** 9 óra Egyházmegyei ifjúsági találkozó (Körmend, Szabadság tér 2-4.); 10 óra Pál Ferenc atya „Élő és élető hittel” előadása (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia) • **március 25. (hétfő)** 18 óra Dr. Németh Norbert „Bűn, vágy, bűnre való hajlandóság és a szabadságom – Utam a függőségtől a szabadságig” című előadása (Szombathely, SEK – Károlyi Gáspár tér 4. A épület) • **március 27. (szerda)** 6.30 óra Stációs szentmise (Szombathely, Székesegyház) • **március 28. (Nagycsütörtök)** 10 óra Olajszentelési szentmise (Szombathely, Székesegyház); 18 óra Püspöki mise az utolsó vacsora emlékére (Szombathely, Székesegyház) • **március 29. (Nagypéntek)** 8 óra Olvasmányos imaóra és reggeli dicséret (Szombathely, Székesegyház); 15 óra Püspöki liturgia Urunk halálának emlékére (Szombathely, Székesegyház); 20 óra Szombathely város keresztútja • **március 30. (Nagyszombat)** 8 óra Olvasmányos imaóra és reggeli dicséret (Szombathely, Székesegyház); 20 óra Húsvéti vigília (Szombathely, Székesegyház) • **március 31. (Húsvétvasárnap)** 10 óra Püspöki szentmise Urunk feltámadásának ünnepén (Szombathely, Székesegyház) • **április 4–6. (csütörtök–szombat)** Egyetemi Pasztorációs Konferencia (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia) • **április 6. (szombat)** 9.30 óra Az egyházmegyei hittanverseny döntője (Szombathely, Brenner János Általános Iskola – Hollán Ernő utcai épület) • **április 13. (szombat)** 10 óra Bérmálás (Nemesböd, Szent Mihály-templom); 16 óra Bérmálás (Bánokszentgyörgy, Szent György-templom); 24 órás szentségimádás (Szombathely, Kálvária-templom)

2013. március 29. – Szombathely város keresztútja

Több mint fél évszázadon át egyházi szolgálatban

Az egyházasrádóci Nagy Lászlót 90. születésnapja alkalmából levélben, imádságos megemlékezéssel köszöntötte dr. Veres András megyéspüspök. Laci bácsi mutatja a díszes levelet, aztán előkeresi a 80. születésnapjára kapott püspöki köszöntést is, amelyet még dr. Konkoly István püspök úrtól kapott 2002-ben.

Családtagjai mondják el, mennyire imádságosan telnek Laci bácsi, az egykori sekrestyés és harangozó napjai. Rendszeresen imádkozza a zsolozsmát, mindhárom olvasót elmondja naponta, s ezen felül az irgalmasság és a világosság rózsafüzérét is. Minden nap imádkozik a családjáért, az egyházközségért, a helyi plébánosért, az elhunytakért, a nemzetért és a hazáért. Fogadalma szerint szombatnaként semmilyen húsételt nem fogyaszt, felajánlván az ide vonatkozó ájtatossággal együtt a Boldogságos Szűz Mária tiszteletére. Keddenként pedig Páduai Szent Antal tiszteletére az 52 héten át tartó Krisztus sebei ájtatosságot végzi.

Laci bácsi több mint fél évszázadon át volt az egyházasrádóci Szent András apostol Plébánia és templom sekrestyése és harangozója. 1922-ben született Nagy Lajos és Bencsics Anna gyermekeként. Diákkorától folyamatosan ministrált, és nagyon megszerette ezt a szolgálatot. Az iskola elvégzése után, már a 30-as évektől megbízták a sek-

restyési és a harangozói feladatokkal. A plébánián is nagyon sokat dolgozott. Terjesztette többek között az *Új Ember* hetilapot és más egyházi sajtót.

– *Pap akartam lenni, de születésemtől kezdve rossz volt a jobb szemem, ezért azt tanácsolták, hogy civil szolgálattevőként többet tehetek az Egyházért* – magyarázza Laci bácsi élete hivatását.

Kimaradva az iskolából, a községi tanácson lett hivatalsegéd, ahol egészen nyugdíjazásáig dolgozott. Ez volt a kenyérkereső foglalkozása, de igazi hivatásának az egyházi szolgálatot tartotta. Laci bácsi mosolyogva meséli, hogy egyszer nagypénteken, a hivatalban kellett dolgoznia. Neki azonban csak az járt a fejében, hogy a templomba kellene mennie. Ezért elmondta a tanácselnöknek, hogy ő szeretne a templomba menni, mert nagypéntek van. – *Jól van, menjen* – mondta a tanácselnök, és elengedte. – *A hajnali szentmisékre is mindig elengedett adventi időben* – teszi hozzá Laci bácsi. – *Öt plébánost szolgáltam ki. Minden szentmisén ott voltam egészen 84 éves koromig, amíg az egészségem*

engedte. Az új sekrestyést még én tanítottam be.

Laci bácsi soha nem nősült meg. Az Egyház, a templom és a hívő közösség volt a családja. Teréz húga és annak családja nagy szeretettel veszik körül, gondoskodnak róla. Szeretik és tisztelik, ahogy a faluban mindenki. Dr. Márfi Gyula érsek úr is személyes ismerőse, többször váltott levelet Laci bácsival. Gyürki atyával pedig együtt gyerekeskedtek. Megható szeretettel beszél róluk, s valamennyi pap ismerőséről és egykori plébánosairól.

84 éves korában még aktív sekrestyés volt, amikor a falu szeretett plébánosát, Bárdosi István atyát 2006. október 16-án elbúcsúztatta.

Laci bácsi mondataiban nyoma sincs kétségeknek. Derús élete alkonyán egyetlen miértje sincs. Egész életében csak tette a dolgát, amit Isten elvárt, megkívánt tőle. Szolgált életének minden napján, a többit pedig az Úrra bízta. Most pedig imádkozik, és készül az Úrral való találkozásra. Ilyen egyszerűen és nemesen, ahogyan eddig is élt. Isten éltesse Laci bácsit! **[Pálfi Jenőné]**

Az egyházasrádóci templom, ahol Laci bácsi élete nagy részét szolgálattal töltötte
(fotó: www.egyhaszardoc.hu)

Mindszenty József levelei egykori kispaptársához

Március hónap több szempontból is fontos hónap volt Mindszenty József bíboros életében. 1892. március 29-én született Csehimindszenten, 1944. március 4-én nevezték ki veszprémi püspökké, és születésnapján, 1944. március 29-én foglalta el püspöki székét Veszprémben. Ennek kapcsán néhány érdekes dokumentum bemutatásával szeretnénk emlékezni a Hit Évében a hitvalló lelkipásztorra, az Anyaszentegyház bíborosára.

A gencsapáti plébánia iratai között – amelyet az egyházmegyei levéltár őriz – fennmaradt egy kisebb köteg irat, amely Herold József gencsapáti esperesplébános (1892–1968) hagyatékát tartalmazza. Ezek között található öt darab Mindszenty Józseftől származó levél is, amelyeket mint egykori kispaptárs írt Mindszenty Herold Józsefhez. Együtt voltak ugyanis seminaristák Szombathelyen, és 1915. június 12-én együtt szentelte őket pappá Mikes János szombathelyi megyéspüspök Haukó József, Mischinger József és Szeidl József társaságában. Háborús éveket éltek ekkor is, akárcsak Mindszenty püspöki kinevezésekor. Az évfolyam kispapjait összekovácsolta az az ápolói szolgálat is, amelyet a pozsonyi hadtestparancsnok 1914-es rendeletére öt szombathelyi tartalékkórház-

ban kellett végezniük dr. Szokolik Ede ezredorvos kiképzését követően. Kapcsolatuk a levelek tanúsága szerint végig megmaradt, bár fizikailag egyre távolabb kerültek egymástól.

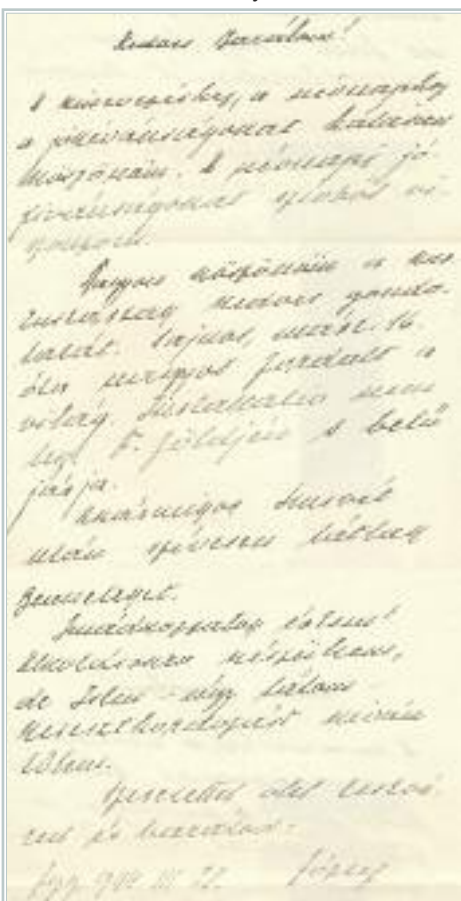
A Herold Józsefhez írt levelek egy része a közös névnap kapcsán keletkezett, másik része Mindszenty előmenetelével kapcsolatosak. Ezekben a kölcsönös gratulációkon túl néhány fontos aktualitás is megjelent. 1926. március 21-i levelében kitért egy személyi ügyre, amellyel Herold József, mint nagylengyeli adminisztrátor fordult hozzá. A következő két levél a veszprémi püspöki kinevezéssel kapcsolatos, s ezek közül az egyik Magyarország német megszállásának pillanatát világítja meg drámai módon, és rámutat Mindszenty József áldozatkész lelkületére. 1945. szeptember 28-án küldött levelében Mindszenty még Veszprémből az esztergomi érseki kinevezés alkalmából küldött gratulációra válaszul „az emberfeletti feladathoz” paptársa állandó imáit kérte. Az ötödik irat egy a zalaegerszegi plébániatemplom Szent István- és Szent Imre-oltárát ábrázoló képeslap, amelyen egy három szavas latin köszönetnyilvánítás és áldás található 1948. június 25-i dátumozással Esztergomból. Befejezésésképp Mindszenty József 1944. március 21-én írt levelét közöljük,

1944-ben készült kép Mindszenty József veszprémi püspökről

amely két nappal a német megszállás után íródott, azokban a napokban, amikor Magyarország hosszú évtizedekre veszítette el szuverenitását.

[Rétfalvi Balázs]

Kedves Barátom!

A kinevezéshez, a névnaphoz a jókívánásokat hálásan köszönöm. A névnap jókívánásokat szívből viszonzom. Nagyon köszönöm a kurzustársak kedves gondolatát. Sajnos, márc. 16. óta nagyot fordult a világ. Installatio nem lesz V. földjén s betű járja. Akármikor Húsvét után szívesen látlak Benneteket. Imádkozzatok értem! Alkotásokra készültem, de Isten – úgy látom – keresztthordozást kíván tőlem. Szeretettel ölel testvéred és barátod:

Zgg, 1944. március 21.

József

Nagycsütörtök

Dsida Jenő születésének és elhalálozásának évszámaira pillantva láthatjuk, az erdélyi költő egy-két év eltéréssel József Attilával egy időben élt. Számára is kevés esztendő adott, s tudatában is volt a halállal való eljegyzettségnek: az orvosi jelentés szerint szervi szívbaja volt. Ezért is kapaszkodott mindabba, amitől életének tartalmát remélte: szép és fájdalmas szavakba, szerelembe, derűbe, a keresztény hitbe. Hitt élete, pályája hasznosságában, abban, hogy feladata van, s talán az emberiség megváltásához, de legalább jobbá tételéhez ő is hozzájárulhat valamicskét a maga eszközeivel, rövid életének áldozatával.

Életében mindössze két kötete jelent meg, a második, a *Nagycsütörtök* 1933-ban, Kolozsváron, az Erdélyi Szépmíves Céh gondozásában. Ennek címadó versével ismerkedünk most meg.

Dsida Jenő

NAGYCSÜTÖRTÖK

Nem volt csatlakozás. Hat óra késést jeleztek és a fullatag sötétben hat órát üldögéltem a kocsárdi váróteremben, nagycsütörtökön.

Testem törött volt és nehéz a lelkem, mint ki sötétben titkos útnak indult, végzetes földön csillagok szavára, sors elől szökve, mégis szembe sorssal s finom ideggel érzi messziről

nyomán lopódzó ellenségeit.

Az ablakon túl mozdonyok zörögtek, a sűrű füst, mint roppant denevérszárny, legyintett arcul. Tompa borzalom fogott el, mély állati félelem.

Körülnéztem: szerettem volna néhány szót váltani jó, meghitt emberekkel, de nyirkos éj volt és hideg sötét volt, Péter aludt, János aludt, Jakab aludt, Máté aludt és mind aludtak...

Kövér csöppek indultak homlokomról s végigcsurogtak gyűrött arcomon.

A versnek két stiláris rétege van, a konkrét vershelyzetet megörökítő tárgyias és a jelképes tartalmat hordozó metaforikus. Ezek egymásba játsása adja a költemény izgalmas feszültségét. A székelykocsárdi állomást jól ismerik a Kolozsvár és Marosvásárhely között utazók. Valahol a mezőn van, messze a nevével adó településtől; többek tapasztalata szerint valóban rossz itt a csatlakozás, órákat is eltölthetnek itt a várakozók. A profán tárgyi valóság elemeit látjuk tehát: konkrét helynév, füstös mozdonyok, sötét váróterem. Az idő – nagycsütörtök – megjelenése és az állomáson bóbiskoló utastársak megnevezése: Péter, János, Jakab, Máté azonban elemeli a tárgyias valóságból a verset. Utólag átértékelődnek a várakozó lírai én lelkiállapotát megjelenítő szavak is: törött test, nehéz lélek, titkos útnak indulás, végzetes föld, tompa borzalom – már nem csak a fáradtság, a hosszú időtöltés kényelmetlensége fejeződik ki bennük.

Dsida Jenő (1907–1938)
erdélyi magyar költő

Ráismerünk a küldetését betölteni készülő Jézus szorongó magányára. A vers mondandója az Újtestamentumot jól ismerőknek nyílik meg igazán, az utolsó sorok Lukács evangéliumának sorai nyomán nyerik el mélyebb jelentésüket.

Kockázatos irodalmi vállalkozás egymásba játszani a költő és a Megváltó szerepét, másoknál talán balul sikerülne, komolytalanná válna, de Dsida mesterien bánik az egyensúllyal, s megdöbbenve szemlélhetjük egy mesianisztikus küldetésstudat emberföltötti erkölcsi erejét.

A forma dísztelen; rímtelen jambusok lüktetnek, ez illik a tárgyias hangnemhez s az élmény drámaiságához is.

Dsida Jenő költészetében nem egyedüli példa e vers a jézusi és a költői küldetésstudat összefüggésére. Már csak ezért is érdemes lapozgatnunk a házsongárdi temetőben nyugvó poéta írásait.

[Szauer Ágoston]

A nagylelkű pelikán

Batthyány Erzsébet adománylevele

A szombathelyi Szent Márton-templom jótevője, gróf monyorókeréki Erdődy III. György tárnokmester özvegye, Batthyány Erzsébet 345 esztendővel ezelőtt, 1668. március 10-én nagylelkű adományt tett. A 49 éves grófnő ezen a napon a vasvári káptalan hiteles emberei – név szerint Kondoray Tamás prépost és Bartók Mihály kanonok – előtt rendelkezett Sopronban, amit természetesen írásba is foglaltak. Az akkor papírra vetett okiratban – amelyet ma a domonkosok hagyatékában a Vas Megyei Levéltár őriz – a nagyasszony vállalta, hogy helyreállítja a prédikáló barátok Szentmártonban álló, rossz állapotú templomának épületét.

A felajánlás nagyon jól jött a Szent Márton szülőhelyén letelepült prédikáló barátoknak, akik letelepedésük óta már három évtizede azon igyekeztek, hogy a régi düledező gótikus plébánia-templom helyett egy új, nagyobb méretű és az igehirdetést jobban szolgáló épületet emeljenek. A kezdeti kisebb átalakításokat eredményező kényszermegoldások után már végre egy szép új templomra és emellett természetesen

tágas és kényelmes kolostorra vágytak. Elképzelhetjük hát Miksicz Péter perjel örömét, mikor értesült ügyük ilyen önzetlen felkarolásáról.

Az adomány, melyről Batthyány Erzsébet rendelkezett, voltaképpen hat-ezer aranyforintot jelentett, amely abban az időben egy vagyont kitevő komoly összeg volt. Ezt a pénzt a nagyasszony a templom és a konvent (azaz a rendház) javára szánta, pontosan abból a célból, hogy a megkezdett építkezéseket a szerzetesek végre be tudják fejezni.

A megajándékozottak számára a kor-sellemnek megfelelően azt a feltételt szabta, hogy azok még az ő életében az elkészült templomban hetente egy misét mondjanak érte. Halála után kötelezettségük jóval megszorodott, hiszen a grófnő emlékére ekkor már naponta kellett egy misét mondaniuk, hetente pedig (természetesen a nagy ünnepek: Húsvét és Pünkösd hetét kivéve) egy gyászmisét bemutatniuk. Ez utóbbi esetében azt is kikötötte az ajándékozó, hogy azt a „Libera” responzórium és a „Misere” zsoltár eléneklésével tegyék meg, amit minden bizonnyal örömmel teljesítettek is.

Az adomány jól hasznosult, hiszen mind a templom, mind pedig a rendház rövidesen elkészült. Ezt a tényét örökíti meg a templom főbejárata felett olvasható, nemrégiben restaurált, 1670-ből származó építési felirat is, mely a hely nagy szülöttje mellett a hely jótevőjének is emléket állít, aki önzetlen nagylelkűségéről tett tanúbizonyságot. Vagyonából úgy táplálta Szent Domonkos követőit, miként a legendabeli pelikán táplálja vérével saját fiókáit. Erről szól a Szent Márton-kápolnában álló sírkövének felirata is, utalva a Batthyány család címereiben látható mitikus madárra.

A Batthyány család címere

szent Márton Élete

A sátán Krisztus alakjában jelenik meg

Egyházmegyénk szülöttének és védőszentjének életrajzát Sulpicius Severus (363 k. – 420 k.) írta meg „*Vita Martini*” (Szent Márton élete) címen. Rovatunkban ebből közlünk részleteket.

Úgy tűnik, hogy nem szabad azt se mellőznünk, hogy az ördög kicsoda fondorlatokkal kísértette Mártont ugyanezekben a napokban. Egyszer, amikor Márton a cellájában imádkozott, szétáradó fényben jelent meg előtte és körülötte, és hogy a magára vett fény ragyogásával könnyebben becsaphassa, királyi ruhába öltözött, drágakövekkel és arannyal ékesített diadémmal övezte magát, aranycsipkés cipőkben, nyájas beszéddel és derűs tekintettel jelent meg, hogy a legkevésbé se lássék sátánnak. Mikor az első pillanatban Márton meglepődött, mindketten hosszú, mély csendbe merültek. Aztán a sátán szólalt meg először: „*Ismerd el, Márton, Krisztust látod magad előtt.*” Mikor erre Márton csak hallgatott, és semmit sem válaszolt, a sátán merészen megismételte az arcátlan vallomását: „*Márton, miért kételkedel? Higgy, mivel látsz! Én vagyok Krisztus, először neked akartam megjelenni a földre lejőve.*” De a Lélek felfedte neki, és megértette vele, hogy ez a sátán és nem az Úr, ezért így szólt: „*Jézus Urunk nem mondta, hogy majd bíborba öltözve fog eljönni, se ragyogó diadémmal. Én nem hiszem, hogy Krisztus jött el, hacsak abban az alakban nem jön, amelyben szenvedett, és ha a keresztre feszítés nyomait viseli magán.*” E szavakra az rögtön úgy eltűnt, mint a füst. A kis cellát pedig bűz árasztotta el, kétségtelen jeleként annak, hogy a sátán járt ott. Nehogy valaki kitalált mesének gondolja, hogy ez így történt, ahogy most elmondtam, mert magának Mártonnak a szájából hallottam.

[Kiss Gábor]

Olvastad? Jostein Gaarder: Sofie világa – Regény a filozófia történetéről

A könyv megjelenése óta (1991) nagy siker a könyvpiacra. Tizennégy nyelvre fordították le, magyar nyelven több kiadást ért meg. Mi lehet a siker titka?

Valószínűleg az, hogy olyan kérdéseket boncolgat és tesz fel újra és újra, amely különösen fontos lehet egy középiskolás számára. Ki vagyok én? Hogyan keletkezett a világ? Hogyan lesz a földből és vízből élő béka? Van-e olyan, hogy sors? Mire van szükségünk a boldog élethez?

A rejtelmes kérdésekkel foglalkozó könyv főszereplője Sofie Amundsen, a 15 éves norvég kislány és titokzatos filozófia tanára. A regény végigvezeti Sofie-t és az olvasót a filozófia történetén. Megismerhetjük az emberiség nagy gondolkodóit, kezdve az ókori görög filozófusoktól napjainkig. Az egész egy nagy utazás, érdekes kérdésekkel és különleges válaszokkal.

Sofie egy napon különleges levelet talál a postaládában a nevére címezve. A levélben egy kis cédula. „*Ki vagy te?*” – olvasta a papíron. Ez a kérdés rengeteg gondolatot indított el benne. Végül rádőbbsent arra, hogy nem élhet az ember a világon úgy, hogy legalább egyszer ne kérdezne rá önmaga és a világ eredetére. Aztán nap mint nap újabb kérdések és újabb feladatok vártak Sofie-ra a neki címzett levelekben.

Érdemes nekivágni a könyv olvasásának, mert amellet, hogy a stílusa élvezetes, gondolatai pontosak, tiszták és érthetőek. Nagy élmény „találkozni” az európai kultúra hírességeivel. Csak meg kell tanulni, illetve nem szabad elfelejteni a világra történő rácsodálkozás képességét.

Gianni Rodari: Halló, itt apu mesél!

A 75-ös trolibusz

Rómában egy reggel a 75-ös trolibusz, miután elindult, nem robogott végig a megszokott útvonalán, hanem elkanyarodott, kifelé tartott a városból, s néhány perc múlva már a szabad mezőkön futott, akár egy vakációzó nyúl. Az utasok valamennyien újságot olvastak, a híreket böngésztek. Az egyik utas lapozás közben felpillantott, kinézett az ablakon és máris kiáltozni kezdett:

– Mi történik itt? Hallatlan! Abszurdum!

A többi utas is felnézett újságjából és tiltakozó kiáltásaik viharos kórossá dagadtak:

– Mit művel ez a vezető?

– Megőrült?

– Micsoda közlekedés!

– Tíz perc múlva kilenc! Pont kilenckor a bíróságon kell lennem – kiáltotta egy ügyvéd.

A trolibusz vezető és a kalauz igyekezett helytállni az ostrom közepette. Kijelentették, hogy ők nem tehetnek semmiről, a trolibusz nem engedelmeskedik nekik, a saját feje után megy. S valóban, ebben a pillanatban a trolibusz már le is tért az útról, és egy üde, illatos erdőcske szélén lefékezett.

– Nini, kis ciklámenek! – ujjongott fel egy nő.

– Ez igazán nem a legalkalmasabb pillanat a ciklámenekkel való foglalkozásra – morgott egy másik utas.

– Nem érdekel – jelentette ki a nő –, legfeljebb elkésem. Most már úgyis mindegy. Ha már itt vagyok, cikláment akarok szedni. Leszállt a trolibuszról és kitért karral, mélyen beszívta ennek a különös illatos reggelnek a levegőjét. S nekiállt ciklámenecskét szedni.

S mivel úgy látszott, hogy a trolibusznak esze ágában sincs elindulni vagy visszafordulni, az egyik utas a másik után szállt le, hogy kinyújtóztassa a derekát vagy sétáljon egyet. Két komoly képű hivatalnok pedig futballozni kezdett, s közben bosszúságuk úgy szétfoszlott, mint köd a nap sütésben.

Vagyis mintha csak kicserélték volna őket, s nem lennének azonosak azokkal az utasokkal, akik egy perce még meg akarták lincselni a trolibusz személyzetét.

– Vigyázat! – kiáltott fel egyszerre az ügyvéd.

A trolibusz ugyanis megrázkódott, és lassan gördülve magától elindult visszafelé. Alig volt idejük felugrálni. Utolsóan a ciklámenes hölgy maradt.

– Éppen most kezdtem jól érezni magam! – sóhajtott.

– Hány óra lehet? – kérdezte valaki.

– Jaj, ki tudja, milyen késő van már.

Mindannyian az órájukra pillantottak. Óriási volt a meglepetés: minden óra tíz perc múlva kilencet mutatott. Kiderült, hogy a kis kirándulás alatt az óramutatók meg sem mozdultak. Ajándék időt kaptak, egy külön szabadságot, mint valami váratlan, kedves meglepetést.

– Ez lehetetlen! – ingatta fejét a ciklámenes hölgy, miközben a trolibusz már a megszokott útvonalán robogott a város szíve felé. Mindenki ámuldozott. S amikor az újságjukra pillantottak, a lap tetején meglátták az aznapi dátumot: „március 21.” A tavasz első napja, amelyen minden lehetséges.

AZ OLDALAKAT ÖSSZEÁLLÍTOTTA: SALAMON VIKTÓRIA

A Nemzeti dal az 1848. március 15-i nap egyik gyümölcse. Nemcsak azért, mert ezen a napon nyomtatták ki és a sajtószabadság konkrét megnyilvánulása volt. Leginkább azért, mert Petőfivel együtt egyre többen szavalták és tanulták és kiáltották: „Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!” A versszakok törzse és refrénje úgy áll egymással szemben, mint a személyes felkiáltás és a közösség visszhangja: százezrek egyetértése a felhívó szózáttal.

A vers összegyűjt minden igaz érzést és erényt. Hazaszeretet, szabadság, önfeláldozás, összefogás, bátorság és még ki tudja, mi mindent. Ezek az igaz érzések és szándékok vitték győzelemre azt a napot.

A krónikás így ír: *Mostanra vagy ötezer főnyi tömeg verődött össze az Egyetem téren. A tömegből egy hang azt javasolta, menjenek Budára a cenzorhoz, írassák alá vele a pontokat és a verset, hogy ki lehessen nyomtatni.*

– Cenzorhoz nem megyünk – felelte Petőfi –, *nem ismerünk el többé semmi cenzort, el egyenesen a nyomdába!*

A tényérnyi pesti belvárosban nem voltak távolságok, és az akkor legkorszerűbb nyom-

da, a Landerer Lajosé volt a legközelebb. Landerer tudta, hogy jönnek a fiatalok, előző nap el is mondta gépmesterének, Christian Glutschnak, hogy nagy mennyiségű papírt áztasson be reggelre.

– *Hát maga csak legyen az eszénél* – mondta a nagyszakállú nyomdatulajdonos a gépmesternek –, *ha kevesen lesznek az ifjak, és a nyomdászemélyzet elbír velük, akkor ki kell verni őket. Ha sokan lesznek, Isten neki, csinálják meg, amit akarnak!*

Sokan voltak. Amikor az ifjak a szövegek kinyomtatását kérik, Landerer fennhangon kijelenti:

– *Lehetetlen, nincs rajta az engedélyezés! De azért odasúgja a legközelebb álló Irinyi Józsefnek: – Foglaljanak le egy sajtót!*

Irinyi ráteszi kezét a korszerű amerikai gyártmányú Columbia sajtógép tetejét díszítő sásra, és a nyomdászok rögvest munkához látnak.

1981-ben, a márciusi forradalom sokéves évfordulóján jelent meg a Tolcsvay László által megzenésített Nemzeti dal. A szöveg és a zene együtt a magyarság nemzeti érzésének és a jövőbe vetett reményének erőteljes kifejezője. Jó időnként újra meghallgatni, lejátszani.

Petőfi Sándor Nemzeti dal

Talpra magyar, hí a haza!
Itt az idő, most vagy soha!
Rabok legyünk vagy szabadok?
Ez a kérdés, válasszatok!

A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

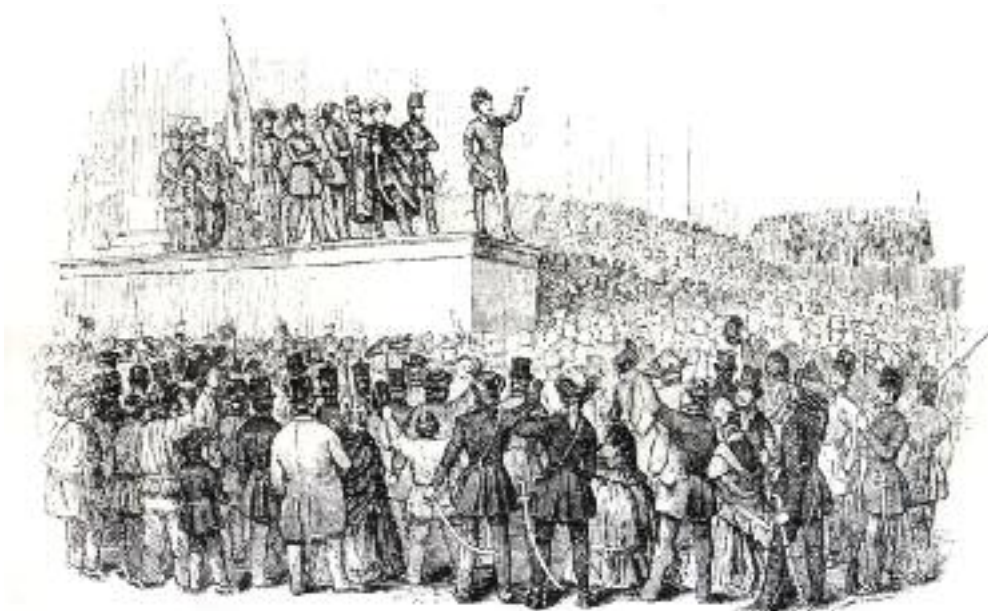
Rabok voltunk mostanáig,
Kárhóztok ősapáink,
Kik szabadon éltek-haltak,
Szolgaföldben nem nyughatnak.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Sehonnai bitang ember,
Ki most, ha kell, halni nem mer,
Kinek drágább rongy élete,
Mint a haza becsülete.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Fényesebb a láncnál a kard,
Jobban ékesíti a kart,
És mi mégis láncot hordtunk!
Ide veled, régi kardunk!
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

A magyar név megint szép lesz,
Méltó régi nagy híréhez;
Mit rákentek a századok,
Lemossuk a gyalázatot!
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Hol sírjaink domborulnak,
Unokáink leborulnak,
És áldó imádság mellett
Mondják el szent neveinket.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Petőfi a Művelődési háznál a „Nemzeti dal” szavaltá

Egkornai

Boldoggá avatási jubileum

Beszélgetés Tibola Imre nagypréposttal

Tíz évvel ezelőtt, 2003. március 23-án avatták boldoggá Rómában Batthyány-Strattmann Lászlót, akinek példamutató életéről az egyik legtöbbet Tibola Imre nagyprépost tudhat egyházmegyénkben. Tibola atyát neveztek ki ugyanis 1987-ben a boldoggá avatási eljárás viceposztulátorává. Napjainkban is még mindig azon fáradozik, hogy minél szélesebb körben megismerjék a herceg életét. Tibola Imre atyával a tízéves jubileum kapcsán beszélgettünk.

2003. március 23-a az egyik legfontosabb dátum az Ön életében is. Miért tartotta fontosnak, hogy felkarolja a boldoggá avatási ügyet?

Abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy szüleim személyes kapcsolatban voltak a hercegi családdal. Édesanyám Batthyány-Strattmann Ödön virágkerteszetében dolgozott. Az ő feladata volt, hogy a hercegi kastélyt és kápolnát ellássa friss virággal. Rengeget hallottam gyerekkoromban a Szegények Orvosáról. Rendszeresen ministráltam a kastély kápolnájában. Ekkor kezembe vehettem azt a misekönyvet, amelyet Boldog Batthyány-Strattmann László is megfogott, hiszen ő maga is ministrált gyermekeivel együtt. Ekkor arra gondoltam, bárcsak én is olyan jó, szent életű ember lehetnék. Azt hiszem, akkor fogalmazódott meg bennem először, hogy pap leszek. Többször találkoztam egyébként a herceg gyermekeivel, így ők személyes élményeiket is elmesélték nekem. Megfogott a herceg rendkívül bensőséges istenkapcsolata és mindennapi tevékenysége.

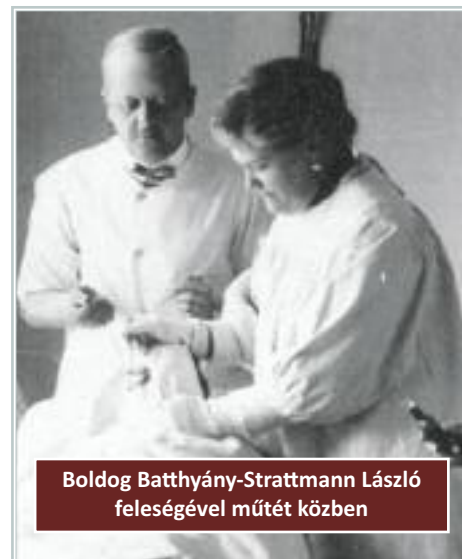
Hogyan emlékszik vissza a boldoggá avatási per elindítására?

A mindenhol híres szemspecialista halálának 40. évfordulóján megmozdult az orvostársadalom. Egyre többen érdeklődtek a keresztény orvos élete és munkássága iránt. Tíz év múlva a Szent Erzsébet Plébánián elkészültek a hercegről és Brenner János vértanú káplánról azok az üveglakok, amelyeket a betegek szentmiséjének keretében Brenner László répcevisi plébános áldott meg. Ekkor kezdtünk el aláírásokat is gyűjteni annak érdekében, hogy a Szentatya mielőbb boldoggá avassa

Batthyány-Strattmann Lászlót. Rendszeresen tartottunk öregekért és betegekért szentmisét. 1981-ben a MKPK hivatalosan is kérte Rómától a boldoggá avatást. 1987-ben dr. Konkoly István megyéspüspök felállította a Szombathelyi Egyházmegyei Bíróságot, amelynek elnöke lettem. Feladatunk volt annak kivizsgálása, hogy a szentéletű orvos valóban „hősies fokban gyakorolta-e az erényeket”. Össze kellett gyűjtenünk az összes hiteles feljegyzést. Meg kellett keresni a még élő tanúkat, majd jegyzőkönyvbe foglaltuk a hallottakat. 1987-ben hivatalos imálapot is nyomtathattunk. Fontos volt, hogy minél szélesebb körben megismerjék a Szegények Orvosát. Ekkor állítottam össze a Szent Kilencedet dr. Batthyány-Strattmann László közbenjárásáért. A rendszerváltozás pedig új lendületet adott a boldoggá avatási ügynek.

Melyek voltak a legfontosabb események a kanonizációs eljárás során?

A boldoggá avatási per során az első dekrétumot 1981-ben adták ki. Ez kimondta, hogy az összegyűjtött iratok szerint hit és erkölcs dolgában nem találtak semmi olyat, ami az Egyház tanításával nem egyezik. Ekkor a bécsi, eisenstadti és a szombathelyi egyházmegyei bíróságok tanúkihallgatásokat végeztek. Összeállításra került a herceg-orvos hiteles életrajza is. Az úgynevezett *Positio*-ban pedig összegyűjtöttük az összes dokumentumot, amely bizonyítja Isten Szolgájának erényeit. Ekkor még szükséges volt a sok imameghallgatás közül legalább egy csodának a hivatalos vizsgálatára. 1994-ben érkezett hozzám egy írás, amely egy csodálatos gyógyulásról számolt be, a

Boldog Batthyány-Strattmann László feleségével műtét közben

meggyógyult egyik közeli hozzátartozója írta le a történeteket. Az illető 1987-ben lett beteg, rákos daganatot állapítottak meg nála. Az orvosok úgy nyilatkoztak, hogy nem sok ideje van hátra. Bár maga a beteg nem engedte, hogy imádkozzanak érte, a család, az ismerősök, barátok titokban, a tudta nélkül imádkoztak dr. Batthyány-Strattmann Lászlóhoz. 2001-ben a Szenttéavatási Kongregációban egy öt főből álló orvosi tanács kimondta: „a gyógyulás gyors, teljes, tartós és tudományosan nem megmagyarázható”. Ezzel az eljárás befejeződött, hiszen Isten Szolgájának közbenjárására a Jóisten adta meg a gyógyulást a ma is élő testvérünknek.

Mivel foglalkozik jelenleg?

Fontos lenne, hogy minél szélesebb körben megismerjék Boldog Batthyány-Strattmann László életét. Sajnos az anyagi lehetőségeink szűkösek, szponzorokra lenne szükségünk. Jó volna, ha minél több nyelven megjelenhetne a Szent Kilenced, illetve ha az egyházmegyében már ismert kiadványokat külföldön is elolvashatnák a hívők.

[H. Pezenhófer Brigitta]

Lelkivezető

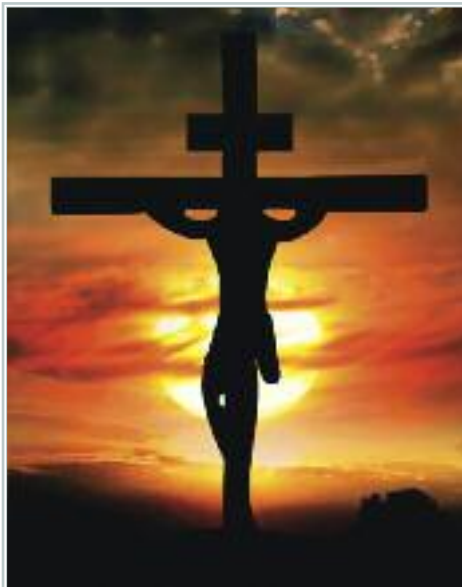
Hogyan éljük meg a nagyböjtöt? Mit tehetünk azért, hogy méltóképpen készüljük a kereszténység legnagyobb ünnepére, a húsvétra? Ezekre a kérdésekre válaszol Morlin Imre atya.

Per crucem ad lucem. A nagyböjtben sokféle módon fejezhetjük ki az értünk szenvedő Jézus iránti ragaszkodásunkat. Nagyon ajánlott a napi egy vagy fél órás elmélkedés. Témája lehet a napi evangélium, de a keresztút egy-egy állomása is. Csak egy esemény a keresztút történéseiből. Időzzek el a keresztúti állomás szereplőinél. De legtöbbet Jézusnál.

A Szentírás olvasásakor is csak addig olvasson, amíg egy számára fontos, lelki megérintő mondathoz ér. Itt érdemes megállni, és elcsendesedve figyelni arra, amit az Úr mond. Ha nagyböjt elején elkezdjük az Úr szenvedésének történetét olvasni és átélmélni, talán a nagyhéten valóban értő és szerető szívvel tudunk részt venni a liturgiákon.

A nagyböjt elején és a húsvétra végzett szentgyónások, valamint a mindennapos esti lelkiismeret-vizsgálat szerepeljen lelki programjában. Ezek és az elmélkedő imák nélkül nehezen tud valaki lelkiekben előrehaladni.

A nagyböjt alkalmas arra, hogy a felebaráti szeretetet gyakoroljuk. Úgy is tehetjük, hogy meglátogatunk valakit, aki talán vár is minket és örömet szerzünk neki jelenlétünkkel. Bonhoeffernek van egy hasznos észrevétele: „Krisztus inkább szól hozzánk a másik szívében, mint a saját szívéinkben. Ebben ugyanis sok az önzés és a hiúság.” Valóban böjti gondolat. Az időnk, úgy érezzük, hogy sokszor semmire sem elég. Pedig elégnek kellene lenni. Arra, hogy meglátogassuk a beteg ismerősünket, meghallgassuk a munkatársunkat, családtagjainkat. Nemde rajtuk keresztül is szól hozzánk az Úr?

A nagyböjti úton egy kedves szentünk segítségét is kérhetjük. Imádkozzon értünk, hogy az valóban üdvösséges idő legyen számunkra. A szentek élete sok jó tanáccsal lát el minket a lelki életre vonatkozóan. De természetesen nem szabad úgy olvasni, hogy azt magunkra vonatkoztatjuk, mintha Jézus tőlünk is hasonló dolgot kívánna. Ahányan vagyunk, annyiféleképpen vezeti az Úr a lelkünket. Nem járhatom más útját. A saját utamat kell járnom, ezért kell az Úrra figyelnem, a Szentlélek sugallatait észrevennem. A szentektől főleg azt tanulhatom meg, hogyan fedezték fel: mi Isten rám vonatkozó akarata? És csodálhatom az életükben Isten kegyelmét, hogy ereje mire képesíti a gyarló, gyenge embert, ha hűségesen együttműködik ezzel a kegyelemmel.

Loyolai Szent Ignác lelkigyakorlatos könyvében található a két zászlóról szóló elmélkedés. Ennek végiggondolása megláttatja velünk előbb a gonosz seregét és azt, amint az emberek üdvösségére tör. Majd láthatjuk a győztes király nagy táborát és seregét. Látjuk, amint Krisztus Urunk sok embert kiválaszt arra, hogy szent tanítását elhintse az emberek között.

Milyen megnyugtató, hogy mi az ő seregéhez tartozunk, a meghívottai vagyunk. A nagyböjti útján Jézus Szent Szívébe ajánlja: Imre atya

A LELKIPÁSZTOR VÁLASZOL

Étkezés a böjtben

A böjtrel kapcsolatban régen úgy tanultuk, hogy a hús fogyasztása alól a hal kivétel, illetve további engedelmények vannak a böjt megtartásával kapcsolatban. Ma is érvényesek ezek?

A böjti fegyelemmel kapcsolatban az alapszabályokat az Egyházi Törvénykönyv írja le, hozzátéve, hogy „a püspöki konferencia pontosabban is meghatározhatja a böjt és a hústilalom megtartását” (1253. kánon). Magyarországon a Püspöki Kar 1966-ban rendelkezett a böjti fegyelemről, s többek között kijelentette, hogy a hal nem számít húsetelnek, illetve hogy az ételek ízesítésére használhatunk állati zsiradékot is. Személy szerint úgy gondolom, hogy főként az előbbi egy olyan könnyítés, amivel helyesebb nem élnünk. A Római Katolikus Egyház alapvető böjti fegyelme ugyanis olyannyira minimális előírásokat tesz, amelyek további enyhítése teljesen jelentéktelenné teszi magát a böjtöt.

Nyilvánvalóan vannak kivételes helyzetek. Ide sorolja a Püspöki Kar azokat, akik nem saját asztaluknál étkeznek, akik nehéz testi munkát végeznek, akik hosszabb utazást tesznek és a betegek. Ők fel vannak mentve a hústilalom alól, a nehéz testi munkát végzők és a betegek ezen kívül a böjt alól is. A felmentés azonban csak az étkezésre szól, nem pedig a bűnbánat más formával való kifejezésére, melyet főként a segítő szeretet cselekedeteivel és vallásos gyakorlatokkal tehetünk meg.

Végül megjegyezzük, hogy vannak napok, amikor általános felmentés van a hústilalom, illetve a bűnbánati nap megtartása alól: azokon a pénteken, amelyek kötelező ünnepre esnek, továbbá február 2-án, március 15-én, március 25-én, május 1-jén, augusztus 20-án, szeptember 8-án, október 23-án, november 1-jén, december 24-én és december 31-én.

[Ipcs Bence]

AZ AGORA-SAVARIA FILMSZÍNHÁZ ÉS A SZOMBATHELYI EGYHÁZMEGYE KÖZÖS VETÉSSOROZATA

MÁRCIUS 6. (szombat) 18.00
EMBEREK ÉS ISTENEK

Felvezet: Horváth István, 2013. március 6.

A film arról beszél, hogy mi az istenségek szentjei.
Wolff Terence Stoltz és **Wolff Terence Stoltz**

A film a 90-es években (Brazília) egy kitalált történet.
A film a 90-es években (Brazília) egy kitalált történet.
A film a 90-es években (Brazília) egy kitalált történet.

MÁRCIUS 13. (szombat) 18.00
AZ UTOLSÓ HEGYCSÜCS

Felvezet: Horváth István, 2013. március 13.

A film arról beszél, hogy mi az istenségek szentjei.
Wolff Terence Stoltz és **Wolff Terence Stoltz**

A film a 90-es években (Brazília) egy kitalált történet.
A film a 90-es években (Brazília) egy kitalált történet.
A film a 90-es években (Brazília) egy kitalált történet.

MÁRCIUS 20. (szombat) 18.00
II. JÁNOS PÁL – A FEHÉR RUHÁS VÁNDOR

Felvezet: Horváth István, 2013. március 20.

A film arról beszél, hogy mi az istenségek szentjei.
Wolff Terence Stoltz és **Wolff Terence Stoltz**

A film a 90-es években (Brazília) egy kitalált történet.
A film a 90-es években (Brazília) egy kitalált történet.
A film a 90-es években (Brazília) egy kitalált történet.

A helyszíni előadásokért: 500 Ft + Jegyrendelés: AGORA-Savaria Filmszínház
Tel.: 94 512 280 • E-mail: jegyiroda@agora-savaria.hu

Petőfi Sándor

Ki a szabadba!

Ki a szabadba, látni a tavaszt,
Meglátni a természet színpadát!
Az operákban ki gyönyörködik?
Majd hallhat ott kinn kedves operát.

A természetnek pompás színpadán
A primadonna a kis fülmile;
Ki volna, énekesnők! köztetek
Merész: versenyezni kelni övele?

Megannyi páholy mindenik bokor,
Amelyben ülnek ifjú ibolyák,
Miként figyelmes hölgyek... hallgatván
A primadonna csattogó dalát.

És minden hallgat, és minden figyel,
És minden a legfőbb érzésem...
A közziklák, e vén kritikusok,
Maradnak csak kopáran, hidegen.

Elhunyt a sitkei születésű Gőcze József Tibold atya

Február 11-én elhunyt Gőcze József Tibold. Tibold atya a Szombathelyi Egyházmegyében, Nagysitkén született 1927-ben. Papi szolgálatát nem egyházmegyénkben végezte, de mindig örömmel látogatott vissza szülőfalujába. Gyémántmiséjét is Sitkén mutatta be 2012. június 3-án. Holttestét február 18-án a tihanyi temető bencés sírkertjében helyezték örök nyugalomra.

Tibold atya 1995-ben az alakuló tihanyi közösséghez csatlakozott. Buzgó volt az Isten-szolgálatban. Lelkiismeretesen végezte a lelkipásztori munkát, utolsó éveiben a balatonszőlősi hívek gondozását. Szerette a fiatalokat, a fiatalok pedig tisztelték őt. Boldog volt, hogy 60 éves papi jubileumát megünnepelhette és találkozhatott régi híveivel.

Súlyos betegség vett erőt rajta. Rövid ideig kórházban volt, majd tihanyi szobájában csendesesen viselte a betegség keresztjét. Nyugodjék békében!

Főszerkesztő: Ipacs Bence • **Főszerkesztő-helyettes:** Teklits Tamás • **Szerkesztők:** Csuti-Mátyás Zsófia, Déri Péter, Horváth István Sándor, H. Pezenhófer Brigitta, Salamon Viktória • **Nyomdai kivitelezés:** Premier Nyomda Kft. (1117 Budapest, Budafoki út 64.) • **Felelős vezető:** Hlinka Zsolt • **Megrendelés száma:** 73171/2 • 2013. február • **Kiadó:** Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó (9700 Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3.) • **Telefon:** 94/513-191 • **E-mail:** info@martinuskiado.hu • **Internet:** www.martinuskiado.hu • **Felelős kiadó:** Teklits Tamás igazgató • **ISSN 2060-145X** • Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.